

Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Науково-дослідна лабораторія
«Вдосконалення майстерності
майбутнього психолога ім. Кагальняк А.І.»
Кафедра психології

***«Актуальні питання психології:
теорія, методика, практика»***

Матеріали
XII-тої Всеукраїнської наукової Інтернет-конференції
(Умань, 11-12 жовтня 2023 року)

Умань
2023

3. Павелків Р. В. Загальна психологія. Київ: Кондор, 2009. 181 с.
4. Татьянчиков А. О. Формування розумових операцій як засіб адаптації підлітків до навчання в основній школі: дис. канд. психол. наук: 19.00.07. Слов'янськ 2013. 252 с.
5. Ярушина Т.А. Вікові та статеві особливості креативності у підлітковому віці. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля (серія «Педагогіка та психологія»)*. 2011. № 2 (2). С. 160-165.

**Котлова Людмила Олександрівна,
Котловий Сергій Анатолійович,
Житомирський державний університет
імені Івана Франка,
м. Житомир**

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА У РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ - МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Знання у ХХІ столітті є важливою ланкою в розвитку суспільства. Проте виникає питання, наскільки формальній освіті вдається встигати за змінами, які відбуваються в суспільстві. Звідси нав'язується необхідність запровадження нетрадиційної форми навчання, як можливості подолати розрив, що виникає внаслідок швидких змін.

Здатність сприймати, аналізувати, підходити та вирішувати найскладніші завдання потребує компетенцій набутих освітою, що дпе можливість вищій освіті бути основною рушійною силою якісних змін у суспільстві. Подана таким чином теорія вимагає підвищення загальної якості вищої освіти, що сприятиме вдосконаленню компетенцій студентів для творчої професійної діяльності та активної участі в демократичному суспільстві. Все це матиме позитивний вплив на суспільство в цілому, сприяючи соціально-економічному зростанню та розвитку. Таким чином, цілі, визначені в нашій державі, мають відповідати цілям, визначеним в ЄС.

У цьому сенсі важливо заохочувати навчання, яке є необхідним для навчання здобувачів з тих спеціальностей, які недостатньо представлені в існуючій системі, і від яких безпосередньо очікується підвищення працевлаштування та позитивний вплив на економіку та суспільство. У цьому контексті слід підкреслити роль неформальної освіти як варіанту розвитку та перепідготовки якісних кадрів різних профілів.

Неформальна освіта – це вид освітнього процесу, який включає позаінституційну освітню діяльність, яка передбачає набуття певних знань та навичок, участь у якій є добровільною. Виходячи зі специфіки формального навчання, у протилежному можна зробити висновок, що неформальне – це будь-яка освіта, яка відбувається поза формальним. Однак є деякі відмінності. Неформальну освіту зазвичай характеризують як освіту, незалежну від формальних навчальних закладів. Під час неформальної освіти набуття знань і різноманітних навичок відбувається дуже свідомо, з досягненням конкретної навчальної мети. Тому можна сказати, що неформальна освіта/навчання відбувається в менш формальних установах, організаціях або групах [1].

Умови, структура і темп навчання, а також форма викладання можуть суттєво відрізнятись і зазвичай адаптуються до потреб цільової групи. Таким чином можна встановити чіткі, живі та емпіричні контексти освіти. Сертифікати (дипломи, свідоцтва, сертифікати) видаються незалежно від формальної системи освіти.

Неформальна освіта пропонує безліч освітніх програм, які можна розділити на дві великі категорії, і ці програми призначені для широкого спектру цільових груп:

Освітні програми для здобуття різних знань та навичок.

Програми, пов'язані з освітою (ставлення до навчання та позитивні життєві цінності).

Цільова група в неформальній освіті не має вікових обмежень (звичайно, вона має бути в межах реальних можливостей, пов'язаних із самою програмою). Для деяких людей це може бути навіть єдиною можливою і єдиною доступною освітою, оскільки з різних причин двері до формальної інституційної освіти для них закриті. Це також може бути дуже корисним для людей, які здобули формальну освіту, але для них цього недостатньо, тому в такому випадку ми визначаємо це як «навчання та підготовка дорослих для роботи, життя, соціальної діяльності, які безпосередньо не підлягають стандартизації та суворі процедури перевірки» [2].

З іншого боку, здобута особистістю формальна освіта може в деяких випадках мати велике практичне застосування, але часто ця освіта завершується після навчання. І якщо людина дотримується концепції безперервного навчання протягом усього життя, то, окрім набуття практичного та життєвого досвіду, велике значення можуть мати можливості неформальної освіти, навіть коли людині 30, 40, 50 років і більше.

Неформальна освіта передбачає різноманітні форми набуття знань і навичок, які включають самоініціативні або спонтанні форми навчання, тобто спонтанні форми передачі знань, ставлень і навичок. Неформальна освіта відбувається в ситуаціях, які зазвичай не сприймаються як ситуації навчання. Коли людина переживає новий досвід, бачить, чує або робить щось нове, а потім розмірковує про ситуацію, то з такого досвіду вона мимоволі отримує нове знання і отримує навчений досвід.

Неформальна освіта може складатися зі спостереження за певними ситуаціями, тестування, читання, використання ЗМІ, практики, відвідування професійних виставок, обміну досвідом з іншими людьми тощо. Така освіта є формою індивідуального навчання і пов'язана з особистістю. Неформальне навчання, з точки зору студента, є навчанням без чіткого наміру і відбувається в повсякденному житті та в різних контекстах, у сім'ї, на роботі, у вільний час і в громаді. Результати є, але ці результати рідко реєструються, ніколи не були сертифіковані та безпосередньо не видимі студенту.

Список використаних джерел

1. Павлик Н. Теорія і практика організації неформальної освіти молоді. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 162 с.
2. Mr. Goce Markoski. Career Development Through Non-formal Education. URL: <https://euroguidance.eu/career-development-through-non-formal-education>

*Кусковська Наталія,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини,
м. Умань.
Науковий керівник: Гриньова Н.В.*

ОСОБИСТІСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Гуманістична спрямованість професійної підготовки дає можливість поетапно стимулювати прагнення здобувача до самовираження та розвитку особистісного потенціалу в процесі освоєння професійних знань та способів діяльності за допомогою актуалізації особистісної суб'єктної позиції з урахуванням інтересів особи та її індивідуальних можливостей [3].